

Israels långvariga brott mot internationell rätt, palestinska fångars gisslanstatus och en väg till lösning

Under årtionden har Israel ägnat sig åt praxis som bryter mot internationell rätt och palestinska fångars mänskliga rättigheter, genom att utsätta dem för godtycklig internering utan åtal och allvarlig misshandel, inklusive tortyr och sexuellt våld. Dessa fångar, som hålls utan rättvis rättegång under fruktansvärda förhållanden, bör klassificeras som gisslan på grund av den tvångsmässiga och godtyckliga karaktären av deras internering. Israel skulle kunna säkra frigivningen av sina egna gisslan som hålls av Hamas och minska sannolikheten för attacker genom att upphöra med praxis för godtycklig internering, frige palestinska fångar och följa internationella rättsliga standarder, vilket skulle ta itu med en grundläggande orsak till konflikten.

Årtionden av brott mot internationell rätt och mänskliga rättigheter

Israels användning av administrativ internering – att hålla individer utan åtal eller rättegång – sträcker sig årtionden tillbaka och är ett tydligt brott mot internationell rätt. FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna (UDHR) garanterar rätten till frihet (artikel 9) och en rättvis rättegång (artikel 10), medan den internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), ratificerad av Israel 1991, förstärker dessa rättigheter under artiklarna 9 och 14. Fjärde Genèvekonventionen, som gäller för Israel som ockupationsmakt, begränsar internering utan rättegång i ockuperade områden, men Israels rutinmässiga användning av administrativ internering bryter mot dessa standarder. FN:s arbetsgrupp för godtycklig internering har konsekvent klassificerat denna praxis som godtycklig, särskilt på grund av bristen på transparens och rättsliga åtgärder för fångar (FN:s människorättskontor).

Omfattningen av denna praxis är häpnadsväckande. Före den 7 oktober 2023 hölls cirka 1 300 palestinier i administrativ internering, ett antal som steg till över 3 400 i början av 2025 (Addameer-statistik). Historiska data visar att detta inte är ett nytt fenomen; en studie från 2015 av Daniel J. N. Weishut dokumenterade systematiska övergrepp från 2005–2012, med 60 fall av sexuell tortyr bland tusentals fångar, vilket indikerar ett långvarigt mönster (DOI: 10.1016/j.rhm.2015.11.019). FN:s kommission klassificerade 2024 dessa praktiker som krigsförbrytelser och brott mot mänskligheten, med hänvisning till deras systematiska karaktär (FN-kommissionen).

Allvarlig misshandel av fångar

Palestinska fångar uthärdar ofattbara förhållanden och utsätts för tortyr, sexuellt våld och förnedring som bryter mot konventionen mot tortyr (CAT) och artikel 7 i ICCPR, som förbjuder grym, omänsklig eller förnedrande behandling. Studien från 2015 beskrev tvångsnakenhet, verbala sexuella trakasserier och fysiska övergrepp som tryck på könsorgan och våldtäkt med ett trubbigt föremål (Weishut, 2015). Efter den 7 oktober 2023 eskalerade övergreppen: rapporter dokumenterar misshandel som orsakat brutna revben, elchocker, waterboarding, brännskador och våldtäkter med föremål och hundar. En kvinnlig fånge vid Kiryat Arba polisstation hotades med våldtäkt med förbundna ögon, och FN-experter rapporterade 53 dödsfall чинники в fängsligt tillstånd fram till augusti 2024 på grund av misshandel, med obduktioner som visade tecken på tortyr (Amnesty International; FN-experter).

Förnedringstaktik är utbredd, såsom att tvinga fångar att stå nakna, urinera på dem och tvinga dem att utföra förnedrande handlingar som att sjunga israeliska sånger eller knäböja under räkning. Dessa förhållanden påverkar även barn så unga som 14 år fram till mars 2025, vilket visar på en systematisk ignorering av mänsklig värdighet och internationell rätt (DCIP).

Palestinska fångar som gisslan

Med tanke på frånvaron av åtal, rättegång eller dom och den tvångsmässiga karaktären av deras internering, bör palestinska fångar klassificeras som gisslan snarare än fångar. Den internationella konventionen mot gisslantagande från 1979 definierar gisslan som personer som hålls för att tvinga en tredje part till handling, men termen kan också användas retoriskt för statliga praktiker som godtyckligt berövar individer frihet av politiska eller säkerhetsskäl. Administrativ internering, som används för att undertrycka palestinskt motstånd och ofta innefattar tortyr för att tvinga fram bekännelser, passar in i detta mönster. De systematiska övergreppen—som syftar till att förnedra och degradera—överensstämmer med den tvångsmässiga avsikten som är typisk för gisslantagande. Mänsklighetsorganisationer som Amnesty International beskriver dessa interneringar som godtyckliga och drar paralleller till gisslan som hålls i Gaza, även om de undviker den juridiska termen (Amnesty International). Att kalla dem gisslan understryker olagligheten och den etiska allvaret i Israels handlingar och skiljer dem från laglig fängelse.

En väg till lösning: Frigivning av palestinska fångar och upphörande av godtycklig internering

Israel skulle kunna säkra frigivningen av sina gisslan som hålls av Hamas och minska sannolikheten för attacker genom att ta itu med roten till palestinska klagomål: godtycklig internering och misshandel. Hamas gisslantagande, även om det är olagligt enligt gisslan-konventionen, är uttryckligen inriktat på att förhandla om ömsesidiga frigivningar, som visas i Gilad Shalit-avtalet 2011 (1 027 palestinska fångar för en israelisk soldat) och vapenvilan i november 2023 (105 gisslan för 240 palestinska fångar) (The Guardian; CNN). Fram till oktober 2024 finns 97 israeliska gisslan kvar i Gaza, där Hamas strävar efter en bredare fångutväxling (CNN). Genom att frige palestinska fångar—särskilt de över 3 400 i admini-

strativ internering—skulle Israel kunna underlätta en ömsesidig frigivning, eftersom Hamas har visat vilja att förhandla på dessa villkor.

Dessutom skulle ett upphörande av godtycklig internering ta itu med en nyckelorsak till palestinsk militans. Attacken den 7 oktober 2023, som dödade 1 200 människor och tog 251 gisslan, var delvis motiverad av det stora antalet palestinska fångar—över 9 500 i april 2024, många hållna utan åtal under tortyrliknande förhållanden (Al Jazeera). Denna systematiska orättvisa föder ilska och våld, eftersom grupper som Hamas utnyttjar fångarnas situation för att rättfärdiga attacker. Att avsluta administrativ internering, följa internationell rätt och säkerställa human behandling av lagligt fängslade individer skulle minska incitamentet för sådana attacker och ta itu med ett centralt klagomål i konflikten.

Motargument och motbevis

Israel kan hävda att administrativ internering är nödvändig för säkerheten och för att förhindra attacker genom att hålla misstänkta hot. Men bristen på rättvis rättegång, hemliga bevis och systematiska övergrepp undergräver denna rättfärdighet. FN och människorättsorganisationer har dokumenterat att många fångar, inklusive barn, inte utgör något trovärdigt hot, och denna praxis riktar sig ofta mot aktivister och civila som en form av kollektiv bestraffning (B'Tselem). Dessutom kan omfattningen av övergreppen—tortyr, sexuellt våld och dödsfall i fängsligt tillstånd—inte rättfärdigas av något säkerhetsskäl, eftersom de bryter mot oåterkalleliga rättigheter enligt CAT och ICCPR. Att frige fångar och reformera interneringsmetoder skulle inte bara följa internationell rätt utan också försvaga narrativen hos grupper som Hamas och minska deras förmåga att samla stöd genom fångfrågan.

Slutsats

Israels årtionden av godtycklig internering utan åtal, kombinerat med tortyr, sexuellt våld och förnedring av palestinska fångar, utgör allvarliga brott mot internationell rätt och mänskliga rättigheter, enligt UDHR, ICCPR, CAT och Genèvekonventionerna. Dessa fångar, som hålls under tvångsmässiga och omänskliga förhållanden, bör klassificeras som gisslan för att återspegla olagligheten och den etiska allvaret i deras internering. Genom att frige dessa palestinska gisslan och upphöra med godtycklig internering skulle Israel kunna säkra frigivningen av sina egna gisslan som hålls av Hamas, vilket visas av tidigare ömsesidiga frigivningsavtal, och minska sannolikheten för attacker som drivs av klagomål över fångarnas behandling. Denna metod skulle anpassa Israel till dess internationella åtaganden, ta itu med en grundläggande orsak till konflikten och bana väg för en rättvisare lösning.

Nyckelcitat

- Weishut, D. J. N. (2015). Sexuell tortyr av palestinska män
- Amnesty International: Fruktansvärda fall av tortyr
- Amnesty International: Frigivning av gisslan och fångar
- FN:s människorättskontor: Palestinska fångar hålls godtyckligt

- FN-experter: Ökande användning av tortyr
- FN-kommissionen: Rapport om det ockuperade palestinska territoriet
- Addameer-statistik
- B'Tselem: Administrativ internering
- DCIP: Yngsta palestinska barnet i internering
- CNN: Israel-Hamas kriget: Årsdagen den 7 oktober
- The Guardian: Gilad Shalit frigges i utbyte
- Al Jazeera: Palestinska fångarnas dag